

Genealogia de la ciutat

que permeté la captura d'una fotografia més espontània, menys preconcebuda, més dinàmica i amb escassa marca d'autor. El llibre mostra molt bé la dualitat entre l'inventari de paisatges i persones de la càmera professional forastera i el transcórrer de la vida davant d'unes càmeres que estan allà, a disposició dels afeccionats.

En definitiva, estem davant d'un recull d'imatges que ens permet conèixer en part la història gràfica de Fornells i, com hem dit, també aproximar-nos a la realitat historicofotogràfica de la població. El lloable treball que durant anys han realitzat el Grup de Recerca i l'Ajuntament de Fornells, completat per la fina ploma de Narcís-Jordi Aragó, ha permès la realització d'aquest llibre, que aconsegueix en certa manera transportar-nos als llocs que van existir i a les situacions que es van donar durant uns anys del segle passat, un segle que, tal com van desitjar els enciclopedistes del XIX, s'havia d'explicar en imatges.

JOSEP M. PUIG SALELLAS

Història difícil de quatre dones

Edicions 62. Barcelona, 2008.
274 pàgines

El notari Josep M. Puig Salellas publica la crònica familiar de quatre dones unides per la circumstància d'haver de defensar el patrimoni familiar davant el que sentien com una injustícia. Joana Ribot, la primera, va viure en el segle XVI i va ser presonera de la Inquisició. Un segle més tard, Andreeva Salellas va veure com el patrimoni familiar perillava a causa dels deutes del seu pare. Maria Vilar, en el s. XVIII, va defensar el seu patrimoni arran de la mala gestió del marit. L'última, Concepció Boada, va enfrontar-se a un cunyat capellà.

XAVIER DíEZ

Els gironins sobrevinguts hem d'aprendre, des del primer moment, a traçar una nova cartografia, a assimilar un nou codi de circulació per a una ciutat que no és ben bé com les altres. Més enllà de les visions idealitzades de guies turístiques o dels superats tòpics de la ciutat grisa i negra, no és difícil topar, ja el primer dia de residència, amb un clima peculiar, on es percep que la ciutat –com explicita el programa local de Xavier Carmaniu– és sobretot els seus llibres, i, hauríem d'afegir-hi, els seus llibreters. En aquest sentit, la primera visita a la 22 no deixa de tenir un cert valor de ritus iniciàtic. La iniciació a la ciutadania, com incitaven els llibertaris, «per la cultura».

Quan, a la seva *Introducció a la història de Girona*, Josep Clara va descriure la ciutat de principi del segle XX com «la segona capital cultural del Principat», intuïa que, cent anys després, aquesta capitalitat es consolidaria amb l'autoestima reforçada dels darrers temps. Tanmateix, i contràriament a la creença majoritària, l'efervescència no es dictamina a partir d'actors principals, sinó des de la consolidació d'un públic ampli i un escenari adient. Guillem Terribas, com bona part dels noms de l'extens índex onomàstic del llibre, hi ha posat el teatre, les obres i la formació d'un contingent d'espectadors cada vegada més exigent. La vitalitat cultural d'una ciutat es mesura més des de les accions quotidianes que des d'espectacles excepcionals, i així, la frase cinematogràfica del *Demà serà un altre dia* ens ajuda, als «trasplantats», a entendre no únicament l'entrellat invisible de la ciutat dels nostres fills, sinó també «el perquè de tot plegat», les claus de l'èxit d'una Girona que penetra, amb embranzida, al nou mil·lenni.

Aquest document, a mitges entre l'autobiografia, el costumisme i la història cultural immediata, té

GUILLEM TERRIBAS

Demà serà un altre dia. Aventures d'un llibreter

Ara Llibres.
Badalona, 2007.
158 pàgines.

la falsa aparença de *best-seller* local, esperat per la generació pròxima a Terribas i la seva àmplia xarxa de coneixences, i recorda vagament un manual d'instruccions de la ciutat i el tradicional joc del «Qui és qui?». No obstant això, malgrat l'èxit mediàtic –com tots, efímer–, té un inigualable valor de document històric, d'aquests que aprecien els historiadors, fins al punt que més d'un abusarà del text per intentar recompondre un temps i un país en transformació.

Potser hi falten els «secrets de família», en un text on únicament poden intuir-se entre línies. La voluntat de pintar la cara més amable de la història hi és conscient i voluntària. La crònica, de tota manera, té la virtut d'ajudar a entendre Girona i els gironins, els autòctons i els sobrevinguts, en un procés de transformació de ciutat petita a petita gran ciutat.